

XIV. Trädgårdsnämnden.

Den af Trädgårdsnämnden för år 1899 till Drätselkammaren inlemnade berättelsen är, med uteslutning af den uti 1898 års kommunalberättelse pg. 112 intagna instruktionen för Nämnden, af följande lydelse:

„Vid den 6 Decem1er 1898 hållet sammanträde beslöto Stadsfullmäktige att för framtiden befria Drätselkammaren och Byggnadskontoret från omsorgen om stadens parker, planteringar och trädgårdsanläggningar samt öfverlemna sagda myndigheters åligganden härutinnan åt en särskild Trädgårdsnämnd; dock så att Nämndens bokföring och inseen-det öfver dess arbetsredskap och materialier tillsvidare skulle handhafvas af Byggnadskontoret. Därjemte fastställde Stadsfullmäktige en instruktion för Helsingfors stads Trädgårdsnämnd.

Ledamöter i Nämnden under år 1899 voro: Handlanden Paul Sinebrychoff (ordförande), Arkitekten M. Schjerfbeck (viceordförande) och Arkitekteten H. Neovius samt suppleanter Friherre R. F. v. Willebrand och Handlanden Ernst Krogius. Dessutom deltog Stadsingeniören G. Idström såsom sjelfskrifven ledamot uti Nämndens arbeten.

Nämndens sammansättning.

Rörande Nämndens verksamhet under nu ifrågavarande arbetsår får Nämnden hänvisa till närslutna af Stadsträdgårdsmästaren Olsson afgifna berättelse äfvensom i korthet redogöra för de af Nämnden under arbetsåret handlagda ärenden.

Uti skrifvelse för den 7 Januari hemställde nämnden hos Drätselkammaren att den å Observatoriibergen uppställda och för anläggningarna derstädes synnerlig en vanprydande stormsignalapparaten blefve förflyttad till annan lämpligare plats.

Stormsignalapparaten å Observatoriibergen.

Den 31 Januari aflät Nämnden till Stadsfullmäktige en skrifvelse med hemställan att ett anslag af förslagsvis 1,000 mark blefve ställdt till Nämndens förfogande för att under pågående vinter användas till anläggning af kälkbanor å lämpliga platser inom stadens parker osh planteringar. Denna Nämndens framställning blef af Stadsfullmäktige den 7 Februari godkänd.

Kälkbanor.

På framställning af Stadsträdgårdsmästaren Olsson beslöt Nämnden den 4 Februari att planteringen rundtom Runebergsstatyn framdeles

Planteringen omkring Runebergs statyn.

skulle gifvas en cirkelrund form, hvarigenom en smakfullare anordning af anläggningarna å denna plats blefve möjliggjord.

Annonspelare i Runebergs-esplanaden. Agenten J. Jusslin hade hos Nämnden framställt anhållan om rätt att i Runebergsesplanaden vid Södra Esplanadgatan uppställa en annonspelare; men när uppställandet af sådana pelare samt annonskiosker inom Runebergsesplanaden ansågs vanpryda anläggningarna derstädes, blef förberörda anhållan den 28 Februari af Nämnden afslagen.

Plantering vid Myntgatan. Samma dag godkände Nämnden ett af Stadsträdgårdsmästaren uppgjort förslag till plantering å den öppna platsen emellan Myntgatan och Skatuddstorget.

Idrottsplaner och lekplatser. Medelst remiss af den 9 Februari anhöll Drättselkammaren om Nämndens yttrande rörande en af Herr Mauritz Hallberg inom Stadsfullmäktige väckt motion angående anordnande af idrottsplaner och lekplatser såväl inom staden som i dess omedelbara närhet; och afgaf Nämnden det äskade utlåtandet uti skrifvelse för den 28 Februari. (Stadsfullmäktiges tryckta handling. N:o 16 för 1899).

Planteringarna i Djurgården. Det af Stadsträdgårdsmästaren Olsson utarbetade projektet till framtida ordnande af parkanläggningarna i Djurgården har under året särskilda gånger varit föremål för Nämndens behandling. Sagda projekt upptager bland annat en större idrottsplan å ängslotterna N:ris 6 och 7 i parkens östra del; och har Nämnden låtit genom Stadsträdgårdsmästaren utarbета approximativt kostnadsförslag till sagda anläggning, enligt hvilket kostnaderna för densamma komme att uppgå till 78,650 mark.

Dessa frågor voro vid utgången af år 1899 på åtgärd beroende.

Blomsteranläggningar vid Alexandersstatyn och å Observatoriibergen. En af Stadsträdgårdsmästaren utarbetad plan för anläggning af blomsterplantering kring Alexandersstatyn godkändes af Nämnden den 12 April. Likaledes har Nämnden godkänt ett af Stadsträdgårdsmästaren uppgjort förslag till anordnande af blomsteranläggningar å Observatoriibergen.

Velocipedåkning i Kajsaniemi. Medelst remiss af den 20 April anhöll Poliskammaren om Nämndens yttrande i anledning af Helsingfors Velocipedklubbs hos Kammaren gjorda anhållan att den perifer delen af idrottsplanen i Kajsaniemi park under alla tider på dagen måtte upplätas för velocipedåkning. Till svar härå meddelade Nämnden uti skrifvelse för den 25 i samma månad att Nämnden icke ansåg sig kunna förorda sagda anhållan; dock trodde Nämnden sig ega anledning föreslå, att tiden för velocipedåkning i Kajsaniemi måtte utsträckas till kl. 11 f. m., hvarigenom en rättvisare fördelning af idrottsplanen emellan de olika sportgrenarna skulle åstadkommas.

På derom gjord ansökan beviljade Nämnden den 25 April för sin del Agenten Jusslin rätt att flytta den uti Henriksesplanaden midtemot Svenska Teatern befintliga annonspelaren till hörnet af Brunns- och Simonsgatorna inom samma esplanad samt att å förstnämnda plats uppföra en kiosk enligt inlemnad skiss.

Annonskiosk uti Henriksesplanaden.

Sedan Nämndens den 7 Juni till Stadsfullmäktige aflåtna framställning om Badhusgatans förseende med planteringar, den 17 derpå följande Oktober af Fullmäktige afböjts jemte det Nämnden anmodats inkomma med nytt förslag till förskönande af sagda gata, har Nämnden den 28 November beslutit låta frågan bero till dess nödig erfarenhet vunnits rörande trafikförhållandena å det emellan sagda gata och varuskjulen vid Magasinskajen belägna område.

Badhusgatans förseende med planteringar.

Den 11 April infortrade Stadsfullmäktige Nämndens yttrande rörande utskottsbetänkandet i fråga om stadsplan för villaområdena Eko, Surutoin, Ås, de s. k. Janssonska odlingarna och delar af villaområdet Wallgård; och afgaf Nämnden det begärda utlåtandet uti skrifvelse af den 25 April.

Stadsplan för villaområdena Eko, Surutoin, Ås m. fl.

I anledning af Drätselkammarens remiss för den 25 Maj afgaf Nämnden uti skrifvelse för den 9 Juni utlåtande öfver härvarande tyska församlings anhållan att få å angifven plats invid församlingens kyrka anlägga planteringar samt till skydd för desamma uppföra ett jernstaket.

Plantering och jernstaket invid tyska kyrkan.

På anhållan af Agenten I. Jusslin tillät Nämnden vid sammanträde den 15 September honom uppställa en annonspelare, försedd med ur, barometer, termometer m. m. å lämplig plats inom Kapellesplanaden, med förbehåll att pelaren ständigt hölles i prydligt skick samt att de derå anbragta urverk och instrumenter blefve behörigen underhållna; och anvisades sökanden tillika att fullfölja sin ansökning hos Drätselkammaren.

Annonspelare i Kapellesplanaden.

Den 14 September aflät Nämnden skrifvelse till Drätselkammaren, innehållande Nämnden affordradt utlåtande rörande väckt fråga om anläggning af en trädplantering å den del af Simonsgatan, som gränsar till Åbo kasern.

Trädplantering vid Åbo kasern.

Jemte skrifvelse för sistnämnda dag öfverlemnade Nämnden jemväl till Drätselkammaren budgetförslag för år 1900, hvilka handlingar finnas vidfogade Kammarens förslag till utgifts- och inkomststat för sagda år (Stadsfullmäktiges tryckta handlingar N:o 37 för 1899.)

Nämndens budget för år 1900.

Såsom af Stadsträdgårdsmästarens närslutna berättelse framgår hafva de enligt 1899 års stat för Underhåll af hägnader, Observatoriibergens

planering samt Planeringsarbeten i Brunnsparken och Kajsaniemi beviljade anslag blifvit öfverskridna med sammanlagdt 4,842 mark 80 penni, hvaremot å anslaget för Underhåll af planteringar och trädskolor inbesparats 1,196 mark 20 penni.“

Tiden för blomsterplanteringen.

„I anseende till en sent inträffad vår, tvenne veckor senare än under föregående år, kunde vårarbetena ej i vanlig tid försiggå, hvilket medförde den olägenheten, att tiden för värkställandet af träd- och buskplanteringar blef ovanligt kort. I anledning häraf kunde ej å alla platser dessa planteringar utföras så fullständigt som under normala förhållanden. Blomsterplanteringar, som under föregående år påbörjats de första dagarna af Juni, kunde nu först vidtaga i medio af samma månad, och afslutades dessa arbeten elfva dagar senare än förut, den 5 Juli.

Blomsterväxter å Observatorii-bergen.

Å Observatorii-bergens norra sluttningar utplanterades för första gången blomväxter i tvenne hvarandra olika anordningar, och bestodo dessa växter hufvudsakligast af cannor, stamrosor, lobelia, centaurea, begonia m. fl.

Blomsterväxter kring Alexanders statyn.

Omkring kejsar Alexander II:s staty utplanterades äfvenledes sommarblommor för första gången, hvilka sammanställdes kring stoden, fördelade i åtta med hvarandra sammanhängande fält i lysande lifliga färger.

Blomsterväxter kring Runebergs staty.

Den under flera år påtänkta förändringen af planteringen omkring Runebergs staty kom genom Trädgårdsnämndens förordnande till utförande, och utplanterades å den cirkelrunda gräsplanen därstädes 12,000 stycken kakteer och succulenta växter. De flesta af dessa inom parkanläggningarna i norden ganska sällsynta växtarter hafva sitt ursprungliga hemland i Mexiko, därifrån de under tidernas lopp införts till Europa. Nämnda växter, som uppdragits af frö i stadens reservträdgård, ha tagit i anspråk ett helt årtionde för att fås i behörig storlek till utplantering i det fria. Hvad beträffar de öfriga blomsterplanteringarna äro dessa ungefär af samma beskaffenhet och sammanställning som förut. Antalet blad och blomsterväxter, hvilka under året utplanterats i stadens planteringar, uppgår till 50,300 stycken.

Öfriga blomsterplanteringen.

För vårbloomningen åter hafva utplanterats blomsterlökar till ett antal af 22,000 stycken.

Träd och buskar utplanterades i stadsplanteringarna under året, af de förra 524 samt af de senare 893 stycken.

Vård och skötsel af äldre planteringar.

Andra för vård och skötsel af stadsplanteringarna förekommande arbeten äro ungefär desamma för hvarje år, hvarföre de torde för denna

gång kunna förbigås. Endast det må upplysningsvis meddelas, att efter en regnig och kall vår följde en ovanligt torr försommar, som medförde drygt arbete med bevattning af planteringarna, ja, under en period af ända till sju veckors tid måste bevattnings arbetena pågå nära nog ofbrutet, för att hålla allt i ett gröskande och behagligt skick.

Kostnaderna för underhåll af nedannämnda planteringar, växthus och trädskolor m. m., uppgingo för året till följande belopp:

Alexander II:s staty	<i>Frk.</i>	607: 55
Ateneum	”	212: 58
Brunnsparken	”	3,006: 87
Brunnsplanen	”	675: 69
Diverse	”	4,802: 35
Djurgården	”	863: 93
Elisabetstorget	”	793: 75
Esplanaderna.	”	6,003: 43
Skvären vid Finlands bank	”	508: 38
Fredrikstorget	”	85: 35
Fabriksparken	”	72: 30
Henriksallén	”	117: —
Kaisaniemi	”	3,588: 34
Kyrkotorget	”	443: —
Mariasjukhuset	”	384: 11
Materialgården	”	998: 64
Mullgården	”	467: 25
Observatorii-bergen	”	4,975: 89
Riddarhus skvären.	”	645: 78
Ständerhus skvären	”	941: 31
Sofforna	”	634: 70
Trekanten	”	658: 65
Trädskolorna	”	1,389: 34
Växthuset	”	10,927: 61
Summa <i>Frk.</i>		43,803: 80

Af anslaget, som varit *Frk.* 45,000 för underhåll af ofvannämnda planteringar och trädskolor m. m., har uppstått en behållning af *Frk.* 1,196: 20.

Fm. 1,000 var anslaget för underhåll af hägnaderna och stego utgifterna för desamma till *Fm.* 1,962: 78.

Nyanläggning-
gar.

Å *Observatorii-bergen* planerades och planerades den väster om Unionsgatan belägna delen. För åstadkommande af en större omväxling i växtligheten inom parkanläggningen, användes inom nämnda område uteslutande barrväxter af olika sorter, hvilka sammanställdes i fristående oregelbundna partier å de nysådda gräsplanerna. Utefter *Normallyceets* södra tomtgräns, sammanställdes åter växterna i tät buskageform för att i sinom tid undanskymma ett där befintligt staket.

Såväl nedgången från *Ubservatorii-gatan* till *Badhus-gatan* som äfven den omgifvande delen planerades. Likaså utfördes söder och öster om *Observatoriet* planeringsarbeten, så att dessa områden kunna till instundande vår förses med planteringar. Anslaget som bestod af *Fm.* 20,000, öfverkreds med *Fm.* 1,933: 92 hufvudsakligast för sistnämnda platsers bearbetning.

Inom *Brunnsparken* kom det under snart ett helt årtionde pågående damfyllningsarbetet till afslutning och lekplanen blef derstädes fullständigt planerad.

Den för trafiken ytterst ojämna och för parken vanprydande dalsänkan söderom nämnda lekplan, kunde ogera lämnas i ett sådant skick, utan planerades äfven denna promenadgång, hvilken är afsedd att förmedla trafiken från parken till den utefter sjöstranden ledande körvägen. Dels detta och dels andra förekommande extra arbeten bidrogo till att utöfver de 5,000 mark, som voro bestämda för parken, ytterligare togs i anspråk ett belopp af *Fm.* 1,121: 71 för att få arbetena på ett förmånligt sätt afslutade.

Planering af sportplanen i östra delen af *Kaisaniemi* slutfördes och påfördes de närgränsande delarna omkring densamma med jordfyllning, som insåddes med hafre.

För sportplanens fullständiga planering jämte andra därmed förenade arbeten blef det för parken auslagna beloppet *Fm.* 5,000 otillräckligt, hvarför ytterligare erfordras för arbetenas afslutande en summa af *Fm.* 824: 39.

Skatudds skvärens planering blef i det närmaste färdig, så att planterings arbetena därstädes kunna vidtaga följande vår. Förutom årets anslag *Fm.* 3,500, beviljades af Stadsfullmäktige ett tillskottsanslag af samma belopp, hvilket äfvenledes till största delen togs i anspråk.

Jordfyllningsarbetena kring träden i *Henriksallén* måste af samma orsak som föregående år uppskjutas till följd af brist på lämplig matjord. Anslaget härför finnes disponibelt för år 1900.

Af de för anläggning och underhåll af kälkbanorna anslagna *Fr.* ^{Kälkbanorna} 1,000 kom till användning ett belopp af 680 mark 28 penni.

Om kälkbanor framdeles komma att anordnas, bör ovillkorligen för ordningens upprätthållande vid dessa banor anställas en ordningsman för att vaka öfver att ej något okynne får förekomma vid desamma, ty som det nu har varit fallet, hafva banorna icke kommit till den användning och nytta hvarför de ursprungligen äro afsedda. Till följd af okynniga personers störande uppträdande där hafva sålunda många föräldrar sett sig tvungna att afhålla sina barn från nämnda banor.“